

**Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki
w Krakowie
pl. Jana Matejki 13, 31-157 Kraków**

.....
(nazwa i dane adresowe podmiotu habilitującego,
wybranego do przeprowadzenia postępowania)

za pośrednictwem:

Rady Doskonałości Naukowej

pl. Defilad 1

00-901 Warszawa

(Pałac Kultury i Nauki, p. XXIV, pok. 2401)

Agnieszka Łakoma

.....
(imię i nazwisko wnioskodawcy)

Akademia Śląska w Katowicach

Rolna 43, 40-555 Katowice

.....
(miejsce pracy/jednostka naukowa)

Wniosek

z dnia24 kwietnia 2023 roku

o przeprowadzenie postępowania w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie **sztuki w dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki.**

Określenie osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia
doktora habilitowanego:

„VIA LUCIS – DOTYK NATURY – laboratorium formy” wystawa w Galerii Artemis
w Krakowie, w ramach Programu Towarzyszącego Międzynarodowego Triennale
Grafiki Kraków 2021

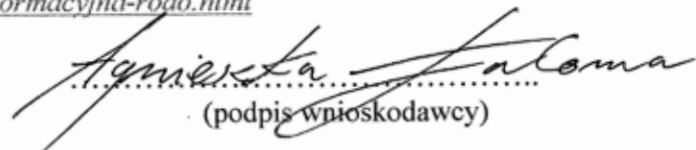
.....
Wnoszę – na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie
wyższym i nauce (Dz. U. z 2021 r. poz. 478 zm.) – aby komisja habilitacyjna podejmowała
uchwałę w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w głosowaniu **tajnym/jawnym***¹

Zostałem poinformowany, że:

*Administratorem w odniesieniu do danych osobowych pozyskanych w ramach postępowania w
sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego jest Przewodniczący Rady Doskonałości Naukowej
z siedzibą w Warszawie (pl. Defilad 1, XXIV piętro, 00-901 Warszawa).*

*Kontakt za pośrednictwem e-mail: kancelaria@rdn.gov.pl, tel. 22 656 60 98 lub w siedzibie organu.
Dane osobowe będą przetwarzane w oparciu o przesłankę wskazaną w art. 6 ust. 1 lit. c)
Rozporządzenia UE 2016/679 z dnia z dnia 27 kwietnia 2016 r. w związku z art. 220 - 221 oraz art.
232 – 240 ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w celu
przeprowadzenie postępowania o nadanie stopnia doktora habilitowanego oraz realizacji praw i
obowiązków oraz środków odwoławczych przewidzianych w tym postępowaniu.*

*Szczegółowa informacja na temat przetwarzania danych osobowych w postępowaniu dostępna jest
na stronie www.rdn.gov.pl/klauzula-informacyjna-rodo.html*

(podpis wnioskodawcy)

¹ * Niepotrzebne skreślić.

Załączniki:

1. Dyplom uzyskania stopnia doktora sztuk plastycznych
2. Dane wnioskodawcy
3. Autoreferat –
 - a) Autoreferat część 1 – wykaz osiągnięć artystycznych i naukowych oraz publicznych realizacji dzieł artystycznych
 - b) Autoreferat część 2 – wykaz osiągnięć pedagogicznych i naukowych oraz wykaz udziału w naukowych konferencji krajowych
 - c) Autoreferat część 3 – opis osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się o nadanie stopnia doktora habilitowanego:
„VIA LUCIS – DOTYK NATURY – laboratorium formy” wystawa w Galerii Artemis w Krakowie, w ramach Programu Towarzyszącego Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2021 (dokumentacja drukowana i filmowa)
4. Dokumentacja dorobku artystycznego
 - a) Katalog z wystawy „Selfmade City” w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie, wystawa w ramach Programu Towarzyszącego Międzynarodowego Triennale Grafiki Kraków 2015
 - b) Dokumentacja dorobku w formie prezentacji oraz filmów (płyta DVD)

Agnieszka

ŁAKOMA

Autoreferat cz. 1

Agnieszka Łakoma
ur. 1980, Bytom
artystka sztuk wizualnych, graficzka, malarka

EDUKACJA

2012 – nadanie stopnia doktora sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej grafika warsztatowa, Wydział Grafiki, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

2008 – 2011 – studia doktoranckie, Wydział Grafiki, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

2001 – 2006 – studia magisterskie, Wydział Grafiki, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

2000 – 2005 – studia magisterskie, Instytut Historii Sztuki, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

**WYKAZ ZREALIZOWANYCH OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH
DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA PRZED OBRONĄ ROZPRAWY
DOKTORSKIEJ / DO ROKU 2011**

WYBRANE WYSTAWY INDYWIDUALNE

2005 – Między formami, Galeria Lamelli, Kraków

2011 – Rajske zakupy, Galeria Strefa A, Kraków

2011 – Wniebowzięci, Grey House Gallery, Kraków

WYBRANE WYSTAWY ZBIOROWE MIĘDZYNARODOWE

2007 – Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków-Oldenburg-
Wiedeń, Künstlerhouse, Wiedeń

2007 – Available Art 4 Kunstschnee, Galeria Museumsquartier,
Wiedeń

2009 – Printmaking from Krakow, Kiehle Art Gallery, Minnesota
USA

2009 – International Electrographic Art Exhibitions of Small Forms,
D-Udvar Gallery, Budapeszt

WYBRANE WYSTAWY ZBIOROWE – KRAJOWE

2007 – Najlepsza Grafika Miesiąca (wystawa pokonkursowa),

Jan Fejkiel Gallery, Kraków

2008 – Biennale Sztuki Młodych “Rybie Oko 5”, Bałtycka Galeria

Sztuki Współczesnej, Słupsk

2008 – Pamiętniki Pokolenia Tamagotchi, Galeria Klimy

Bocheńskiej, Warszawa 2008 – Biennale Sztuki Młodych “Rybie

Oko 5”, Galeria Klimy Bocheńskiej, Warszawa

2009 – Enter/exit (wystawa towarzysząca Międzynarodowemu

Triennale Grafiki w Krakowie), Galeria Pryzmat, Kraków

2009 – Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej, Bunkier Sztuki, Kraków

2011 – III Ogólnopolski Konkurs Grafiki Im. Ludwiga Meidnera,

Impart Galeria, Wrocław

2011 – The Power of Attraction, Cellar Galeria, Kraków

DZIAŁALNOŚĆ ARTYSTYCZNA PO OBRONIE DOKTORATU / PO 2011 r. WYBRANE WYSTAWY

WYBRANE WYSTAWY INDYWIDUALNE

2015 – Selfmade City, Międzynarodowe Centrum Kultury, Kraków /
wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Grafiki
w Krakowie

2017 – Selfmade City, Uniwersytet Zielonogórski, Wydział Sztuki,
Zielona Góra

2018 – Fleur mystique, Galeria Floriańska 22, Kraków

2021 – Via Lucis, Galeria Artemis, Kraków / wystawa towarzysząca
Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie

2022 – Via Lucis, Galeria BB, Kraków

WYBRANE WYSTAWY ZBIOROWE MIĘDZYNARODOWE

2013 – International Electrographic Art Exhibitions of Small Forms,
D-Udvar Gallery, Budapeszt, Węgry

2013 – International Triennial Cracow, Mimar Sinan University,
Istanbul, Turcja

2017 – International Electrographic Art Exhibitions of Small Forms,
B32 Gallery, Budapeszt, Węgry

2017 – International Electrographic Art Exhibitions of Small Forms,

Profeta Gallery, Budapeszt, Węgry

2017 – 16th International Triennial of Small Graphic Forms Poland,

Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Łódź

2018 – International digital art miniprint exhibition 13, Le Centre

d'artistes Voix Visuelle, Ottawa, Kanada

2019 – The 7th Guanlan International Print Biennial China

2019, China Printmaking Museum, Chiny

2019 – 6th International Digital Graphic Triennial – Gdynia

2019, Centrum Dizajnu PPNT w Gdyni

2019 – New Polish Prints, Reykjanes Art Museum, Keflavik, Islandia

2020 – 17th International Triennial of Small Graphic Forms Poland,

Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Łódź

2020 – International Biennial Print Exhibit R.O.C – National Taiwan

Museum of Fine Arts, Tajwan

2020 – Mitrovica Print 2020. First International Biennial of Graph-

ics, Galeria E Arteve, Mitrovica, Kosovo, Serbia

2021 – Hanseatic New Gold, Riga Art Space, Ryga, Łotwa

2022 – Bez granic, bez barier, Villa Benzi Zecchini, Treviso, Włochy

2022 – Bez granic, bez barier, Biblioteca Statale Stelio Crise di

Trieste, Triest, Włochy

2022 – IPC International Mini Print 2022, NTNU Teh-Chun Art

Gallery, Tajwan

WYBRANE WYSTAWY ZBIOROWE – KRAJOWE

2012 – Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej, Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków 2015, Kontenery Pl. Szczpański, Kraków

2012 – 8. Triennale Grafiki Polskiej, Biuro Wystaw Artystycznych w Katowicach, Katowice

2015 – Grand Prix Młodej Grafiki Polskiej, Międzynarodowe Triennale Grafiki Kraków 2015, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie, Kraków

2017 – Kafka – Przełamywanie Granic – Centrum Kultury Zamek w Poznaniu, Zamek w Reszlu, Nowohuckie Centrum Kultury w Krakowie, Galeria Sztuki Współczesnej Elektrownia w Czeladzi

2017 – Krakowskie Spotkania Artystyczne, Konfiguracje, Akademia Sztuk Pięknych w Krakowie

2018 – Mały Format, Galeria Raven, Kraków

2018 – Mind mapping, Dom Norymberski, Kraków

2018 – Lettra. Znak i Litera, Biblioteka Jagiellońska, Kraków

2018 – 10. Triennale Grafiki Polskiej, Muzeum Śląskie, Katowice

2018 – Enter/exit (wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie), Galeria Pryzmat, Kraków

2018 – Wielość w jedności: offset, serigrafia, techniki cyfrowe i działania intermedialne w grafice polskiej, Galeria Sztuki

Współczesnej, Muzeum Regionalne w Bydgoszczy

2019 – Krakowskie Spotkania Artystyczne, Dialogi, Pałac Sztuki w Krakowie

2019 – Karty Kalendarza, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie

2021 – Lettra. Znak i Litera, Biblioteka Jagiellońska, Kraków

2021 – Kronika zapowietrzonych dni, Jan Fejkiel Gallery, Kraków

2021 – Enter/exit (wystawa towarzysząca Międzynarodowemu Triennale Grafiki w Krakowie), Galeria Pryzmat, Kraków

2021 – Przeciąg, Galeria TLEN, Warszawa

2022 – Nie oglądaj się za siebie, Triennale Rysunku Wrocław

2022, MWW Muzeum Sztuki Współczesnej Wrocław

2022 – Granice Książki, Galeria Pryzmat, Krakowskie Spotkania Artystyczne, Kraków

2022 – Pierwsze urodziny galerii TLEN, Galeria TLEN, Warszawa

WAŻNIEJSZE NAGRODY I WYRÓŻNIENIA

2021 – Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

2021 – Finalistka konkursu „Hanseatic New Gold” w Rydze

2008, 2013, 2016 – Grand Prix Najlepszej Grafiki Miesiąca, ZPAP Kraków

2013 – Nagroda w kategorii Hommage a Nicolas Schöffer

6. Matrices 2012 International Exhibition of Small Form

Electrographic Art Budapeszt

2005-2006 – Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa

Narodowego.

PRACE W ZBIORACH

China Printmaking Museum, Reykjanes Art Museum, National Taiwan Museum of Fine Arts, Muzeum Narodowe w Warszawie, Magyar Elektrográfiai Társaság MET, Miejska Galeria Sztuki w Łodzi, Biblioteka Jagiellońska w Krakowie, Związek Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie, Stowarzyszenie Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, Biblioteka Sztuki Uniwersytetu Zielonogórskiego, a także w kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą.

Autoreferat część 1

Po studiach

Od czasu zakończenia studiów (2006) prowadzę aktywną działalność artystyczną i popularyzatorską w zakresie grafiki warsztatowej. Prace realizuję najczęściej w warsztatowych technikach graficznych, poszukuję, eksperymentuję z różnymi matrycami, zajmuję się rysunkiem, malarstwem i tworzeniem obiektów przestrzennych. Jeszcze podczas studiów zostałam członkiem Stowarzyszenia Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, współpracując z prof. Witoldem Skuliczem, ówczesnym Prezesem Stowarzyszenia, podczas Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie w 2006 roku. Od 2007 roku jestem także członkinią

Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie. Natomiast od 2013 roku jestem członkinią założycielem Stowarzyszenia Barwy, które działa przy Wydziale Form Przemysłowych Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. W swoim dorobku mam dziesięć wystaw indywidualnych, od 2006 roku: w różnych miastach w Polsce, m.in. w Krakowie – w Galerii „Strefa A” 2010, Galerii Fundacji Szara Kamienica (2011), Międzynarodowym Centrum Kultury (2015) i Galerii Artemis (2021).

Brałam udział w licznych konkursach graficznych i jestem laureatką nagród i wyróżnień w dziedzinie grafiki, w tym dwóch na konkursach międzynarodowych. W 2013 roku otrzymałam nagrodę na konkursie grafiki w Budapeszcie Hommage a Nicolas Schoffer a w 2021 zostałam laureatką konkursu Hanseatic New Gold w Rydze. Byłam także wielokrotną laureatką konkursu na najlepszą Grafikę Miesiąca w Krakowie (Grand Prix 2008, 2013, 2016) i wyróżnień (2022, 2020, 2019, 2017, 2018). W roku szkolnym 2005 i 2006 otrzymałam Stypendium Ministra Kultury i Sztuki za wyróżniające wyniki w nauce. Ponownie Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego otrzymałam w 2021 roku. Uczestniczyłam w ponad siedemdziesięciu wystawach zbiorowych i pokonkursowych w kraju (m.in. Gdynia, Katowice Kraków, Łódź, Warszawa, Wrocław) i za granicą (na Tajwanie, w Chinach, na Węgrzech, Łotwie, Islandii, we Włoszech, Stanach Zjednoczonych). Moje prace znajdują się w zbiorach instytucji w kraju (Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum im. L. Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, Miejskiej Galerii Sztuki w Łodzi, Związku Polskich Artystów Plastyków w Krakowie oraz

krakowskiego Stowarzyszenia Międzynarodowego Triennale Grafiki), za granicą (National Tajwan Muzeum na Tajwanie, China Printmaking Muzeum w Chinach, Reykjanes Art Museum na Islandii), a także w licznych prywatnych krajowych i zagranicznych kolekcjach. Współpracuję z Galerią Sztuki Współczesnej „Artemis” w Krakowie i czasowo także z Galerią Jan Fejkiel Gallery w Krakowie.

Od 2013 roku obejmuję funkcję Plastyka Miasta w Krakowie, a od roku 2019 pełnię także funkcję Przewodniczącej Sekcji Grafiki, działającej przy Pracowni Graficznej Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie.

Praca artystyczna

Przez pierwsze dwa lata po studiach (2006 – 2008) korzystałam z „Pracowni Graficznej” działającej przy Związku Polskich Artystów Plastyków Okręg Krakowski w Krakowie, realizując cykl graficzny w technice litografii „Gamae”. Zaczęłam także wynajmować pracownię serigrafii w Gliwicach, aby kontynuować cykl graficzny „Zasłony”. Trudności wynikające z niedogodnego dostępu do pracowni, która była użytkowana przez wielu grafików w napiętym harmonogramie udostępnianym na godziny, nie zniechęciła mnie, a niejako stała się powodem do poszukania innych sposobów tworzenia, w tym graficznych obiektów przestrzennych. Piszę o tym, ponieważ uważam, że ta sytuacja miała znaczący wpływ na kształt mojej twórczości.

Zagadnienia percepcji wzorku

W sztukach wizualnych zawsze interesowały mnie zagadnienia złudzeń optycznych, możliwość poszerzania widzenia obrazów w trójwymiarze, a także zagadnienia percepcji wzrokowej. W szczególności zaczęłam zgłębiać to zagadnienie pracując w technice serigrafii i przygotowując cykl obiektów graficznych „Wniebowzięci”, a także prowadząc badania i projekt „Oznakowania i malowania Komunikacji Miejskiej w Krakowie”. Pełniąc funkcję Plastyka Miasta od 2013 zaczęłam pracę nad projektem komplek-

sowego oznakowania taboru miejskiego we współpracy z osobami niedowidzącymi. Było to bardzo istotne doświadczenie, które pozwoliło na zastosowanie zdobytej wiedzy z zakresu barwy i złudzeń optycznych w praktyce, a także uwrażliwiło na kontakt z osobami z dysfunkcją wzroku. Jestem współautorką opracowania, które składa się z trzech publikacji pt. „Księga Identyfikacji Wizualnej Pojazdów Komunikacji Miejskiej w Krakowie”, które na każdym etapie projektowania i wdrażania było konsultowane z osobami z wadami wzroku. To bardzo ważne doświadczenie kontynuowałam podczas pracy nad kolejnym holistycznym projektem „Systemu Informacji Miejskiej” dla miasta Krakowa. W latach 2017-2018 byłam przewodniczącą zespołu, który opiniował projekt na każdym etapie projektowania i prototypowania. Jestem także autorką trzech katalogów dobrych praktyk: „Katalog dobrych praktyk Park Kulturowy Stare Miasto”, „Katalogów dobrych praktyk Park Kulturowy Nowa Huta” oraz „Katalog dobrych praktyk Park Kulturowy Kazimierz ze Stradomiem” (www.parkikulturowe.krakow.pl). Wszystkie doświadczenia, które zdobyłam podczas pracy projektowej we współpracy z osobami niewidomymi przyczyniło się do głębszego zainteresowania i analizy problemami osób z wadami wzroku.

Od serigrafii do druku soczewkowego – ruch i przestrzeń w obrazie graficznym

Świat grafiki dwuwymiarowej, tworzonej w klasycznych technikach graficznych, ewokuje potrzebę poszerzania medium graficznego i budowania obrazów trójwymiarowych oraz eksperymentowania. Tym bardziej, że aktualne możliwości techniczne i technologiczne pozwalają na kształtowanie nie tylko obrazów 3D, ale również pełnych animacji. Autorskie badania nad konstruowaniem obrazów przestrzennych podjęłam w pracy nad cyklem graficznym „Wniebowzięci”, który w warstwie treściowej i formalnej wpisuje się w nurt culture jamming – strategii zaangażowanej sztuki, polegającej na używaniu mediów, narzędzi estetyki systemu wroga, po to, by mówić przy ich pomocy o tym, co zostało wyparte. Do realizacji tego projektu wybrałam świadomie sposób wykona-

nia cyklu graficznego w technice serigrafii, która jest immanentnie związana ze światem reklamy. Już od lat 30. XX wieku była wykorzystywana w drukach plakatów oraz identyfikacjach wizualnych. Obecnie, pomimo rozwiniętej technologii cyfrowej, nadal służy do powielania druków reklamowych. Ponadto wykorzystyłam popularny w centrach handlowych sposób ekspozycji reklam w nośnikach lightbox i citylight (patrz. dokumentacja filmowa portfolio dorobku artystycznego). Tym samym użyłam zbliżonego do działań reklamowych języka, który jednakże poddałam znacznej trawestacji. Obiekty graficzne z serii „Wniebowzięci” porównywane były także do elementów wyposażenia architektury sakralnej, szczególnie do sztuki barokowej opartej na założeniach soboru trydenckiego, z ideą Gesamtkunstwerku, czyli dzieła totalnego. Polegała ona na połączeniu teatralnych efektów malarstwa, rzeźby i architektury, w taki sposób żeby oko widza, w tym przypadku wiernego, zostało uwiedzione przez nadmiar i bogactwo symbolizujące potęgę i majestat kościoła. Jego wzrok, nastrój i zachowania były sterowane przez duchownych. Jemu pozostało już tylko oniemiać. Popaść w ekstazę, otworzyć się na przekaz płynący z zewnątrz. Wnętrze autorskich lightboxów różniło się zdecydowanie od tych wykorzystywanych do działań komercyjnych. Przede wszystkim składało się z kilku płaszczyzn plexi, usytuowanych parawanowo, transparentnych, zadrukowanych grafiką, z użyciem różnej gęstości i kształtu rastra. Zmultiplikowany raster tworzył efekt migotliwości trójwymiarowości. Istotnym elementem budowy obrazu było działanie oparte o efekt mory (błędu drukarskiego). Serigrafie wydrukowane z kilku klisz, na których nastąpiło przesunięcie kąta punktu rastrowego, były wzbogacone o dodatkowe obrazy, które wyłoniły się w procesie nakładania. Istotnym był również proces przenikania się obrazów.

W lightboxach „Wniebowzięci” przestrzeń odgrywała ważną rolę, trudno ją jednak jednoznacznie określić. Plany oddalały się i przybliżały w zależności od pozycji wędrującego po nich oka, pulsując w ciągłym ruchu, potęgując wrażenie zmienności i dynamiki. Przestrzeń lightboxów została wydobyta także światłem, które rozświetlało wewnątrz na zewnątrz, tworząc aurę wokół ramy obrazów, jak i wewnątrz, przenikając przez poszczególne warstwy transparentnej grafiki. Zagadnieniom przestrzeni i światła podporządkowana była także rola barw. Lightboxy zjawiały się oczom widza jako samoświejące obiekty, stanowiące źródło światła barwnego, ale równocześnie wykorzystujące barwę powierzchniową, materialną. Efekt został uzyskany poprzez zastosowanie barwnych płyt, które rozpraszają światło.

Selfmade City

Doświadczenia w pracy nad cyklem „Wniebowzięci” kontynuowałam w następnym projekcie – serii graficznej „Selfmade City”, która powstawała w procesie eksperymentów w technice serigrafii oraz druku soczewkowym. Nowa technika umożliwiła budowę nowych efektów przestrzennych. Tematyką grafik była przestrzeń i abstrakcyjne formy architektoniczne, które prowokowały do spojrzenia na miasto i architekturę jak na formę artystyczną, złożoną z falujących płaszczyzn, które zmieniały się w zależności od kąta padania światła i percepcji wzrokowej. W poszczególnych pracach można dostrzec znajome zarysy budynków, z których żaden nie został jednak do

końca określony, ponieważ jego dopełnienie powstawało dopiero w wyobraźni odbiorcy. Selfmade City było swoistym powidokiem tej właśnie miejskiej przestrzeni. Od początku pracy nad tym cyklem graficznym dążyłam do zbudowania ściśle określonego alfabetu plastycznego i „reguł gramatycznych” wyznaczających możliwości użycia poszczególnych elementów i łączenia ich z innymi.

W projekcie środki formalne zostały ograniczone do linii oraz gradacji barwy, przy zachowaniu ograniczonej kolorystyki czerni, białej i szarości. Na potrzeby realizacji tego cyklu zaprojektowałam moduł w formie walca, który poprzez multiplikację stworzył drgającą płaszczyznę. Rytmiczne, cieniowane elementy budowały op-artowe złudzenia brył. Przekształcały się z pasków w faliste powierzchnie lub poruszały się jak ruchome chodniki. Podobnie jak w otaczających nas miastach, w grafikach ruch budował przestrzeń, w której żyjemy i przez którą się przemieszczamy. Praca nad grafiką była także próbą analizy fizjologii odbioru iluzji przestrzennej. Poprzez rozmycie krawędzi różnych form i użycie przejść tonalnych, możliwości techniczne zostały poszerzone o sfumato. Zastosowanie takich środków w obrazach graficznych powodowało efekt pulsowania.

Do kurczących się źrenic widza dostawało się mniej światła i dlatego też obraz sprawiał wrażenie ciemniejszego i powiększonego. Efekt iluzji zależał więc także od światła i od tego, w jakich warunkach oświetleniowych widz oglądał grafikę. Trzeci wymiar w grafikach z cyklu „Selfmade City” został spotęgowany poprzez zastosowanie druku soczewkowego. Płyty lentikularne to materiał o strukturze równoległe ułożonych obok siebie pasów/soczewek bryłkowych, które załamują światło. Podobnie jak w serigrafii zasto-

sowanie różnej liniatury rastra, tak w druku soczewkowym liniatura oznaczająca ilość soczewek na jednym calu oraz kąt oglądania (ang. viewing angle), pozwala budować zmienne wrażenia ruchu. Kształt soczewek powoduje, że patrząc na obraz pod różnymi kątami (w płaszczyźnie prostopadłej do linii soczewek) widzimy różne fragmenty obrazu. Formy przestrzenne, skonstruowane przy użyciu modułu – walca, nałożone na strukturę folii o zbliżonym kształcie, poszerzały wrażenie trzeciego wymiaru, a subtelne efekty światłocieniowe dopełniały wrażenie ruchu. Możliwość umieszczenia w jednym obrazie/grafice soczewkowej kilku obrazów pozwoliło na pokazanie abstrakcyjnych form architektury i światła tak, jak w rzeczywistości bryły budynków widoczne są w ciągu dnia w różnych warunkach oświetleniowych.

W mojej twórczości graficznej myślenie o przestrzeni traktuję jako obszar działań empirycznych. Badania zagadnienia ruchu i przestrzeni w obrazie graficznym umożliwiły w projekcie „Selfmade City” odejście od tradycyjnej logiki grafiki jako obiektu na rzecz aktywnego doświadczania. Interakcja widza stała się istotnym elementem, niemalże częścią pracy graficznej. Tak zbudowana grafika prowokuje do snucia wątpliwości w skuteczność poznania zmysłowego, obiektywnie istniejącej rzeczywistości, a zachęca do subiektywnego jej odbioru, widzenia obrazów nie jako konkretów, ale procesu nieustających, ciągłych i nieuchwytnych przeobrażeń.

Agnieszka

ŁAKOMA

**Autoreferat cz.2
Animacja i edukacja
w obszarze grafiki**

DZIAŁALNOŚĆ PEDAGOGICZNA

2016 – 2018 zatrudniona w Katedrze Edytorstwa i Nauk Pomocnych, Wydział Polonistyki, Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

2022 – zatrudniona na stanowisku adiunkta Akademii Śląskiej w Katowicach, Wydział Architektury, Budownictwa i Nauk Stosowanych (Katedra Grafiki)

CZŁONKINI STOWARZYSZEŃ

Stowarzyszenie Międzynarodowe Triennale Grafiki w Krakowie

Przewodnicząca Sekcji Grafiki Związku Polskich Artystów Plastyków w Krakowie

Polskie Stowarzyszenie Barwy - członek założyciel od 2013 r.

CZŁONKINI RADY MUZEALNEJ

Członkini Rady Muzealnej Muzeum Fotografii w Krakowie w latach 2016 – 2020

**DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA
(po otrzymaniu stopnia doktora)**

**AUTORSKIE WARSZTATY POPULARYZUJĄCE WIEDZĘ
NA TEMAT GRAFIKI WARSZTATOWEJ:**

1. Koncepcja i realizacja warsztatów graficznych „Sacrum vs Profanum” towarzyszących wystawie pn. „Andy Warhol. Konteksty” w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie w 2013 r.
2. Opracowanie i realizacja cyklu wykładów i warsztatów graficznych towarzyszących wystawie indywidualnej pn. „Selfmade City” w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie w 2015 r., w ramach programu towarzyszącego Międzynarodowemu Triennale Grafiki Kraków 2015.

3. Opracowanie i realizacja cyklu warsztatów graficznych „Via Lucis” dla osób niedowidzących, w Pracowni Graficznej Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie, towarzyszących wystawie indywidualnej w Galerii Artemis w Krakowie, realizowanej w ramach programu towarzyszącego Międzynarodowemu Triennale Grafiki – Kraków 2021.

WYKŁADY POPULARYZATORSKIE:

1. Prelegent w debacie eksperckiej „Kształtowanie przestrzeni publicznej w kontekście nowych regulacji prawnych”, Kraków 2015.
Tytuł wykładu „Dobre praktyki reklamowe na obszarze parku kulturowego pod nazwą „Park Kulturowy Stare Miasto”
Publikacja autorska: „Katalog dobrych praktyk Park Kulturowy Stare Miasto”, Wydział Kultury i Dziedzictwa Narodowego Urzędu Miasta Krakowa, Kraków 2015.

2. Autorski wykład towarzyszący wystawie indywidualnej:
„Od serigrafii do druku cyfrowego. Ruch i przestrzeń w obrazie graficznym”, Wydział Artystyczny Uniwersytetu Zielonogórskiego, 2017.

2. Prelegent „II Seminarium Krakowskiego im. Prof. Mieczysława Porębskiego – Kontrowersje wokół pomników” organizowanego przez Stowarzyszenie Historyków Sztuki Oddział Krakowski. Tytuł wykładu: „Metalmorphosis – laboratorium formy w przestrzeni publicznej”, Instytut Historii Sztuki Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2017.

3. Prelegent w konferencji naukowej „Wielość w jedności: offset, serigrafia, techniki cyfrowe i działania intermedialne w grafice polskiej”. Publikacja wykładu w wydawnictwie pokonferencyjnym: „Wielość w jedności: offset, serigrafia, techniki cyfrowe i działania intermedialne w grafice polskiej / oprac. Red. Nauk. Barbara Chojnacka, Muzeum Okręgowe im. Leona Wyczółkowskiego w Bydgoszczy, 2018.

4. Prelegent w konferencji naukowej „Dzień barwy 2019. Barwa w Przestrzeni Publicznej”, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, 2019. Tytuł wykładu: „Vasarely. Wielobarwne miasto szczęścia”.

5. Prelegent w programie wydarzenia „7. edycji Zaprojektowanych – Krakowskich Spotkaniach z Dizajnem” w 2020 r. Krakowskie Szkoły Artystyczne. Tytuł wykładu: „Barwa ma znaczenie – projektowanie kolorystyki”.

6. Prelegent w programie wydarzenia „8. edycji Zaprojektowanych – Krakowskich Spotkaniach z Dizajnem” w 2021 r., Krakowskie Szkoły Artystyczne. Tytuł wykładu: „Biżuteria miejska. Instalacje świetlne i neony”.

7. Prelegent w programie wydarzenia „9. edycji Zaprojektowanych – Krakowskich Spotkaniach z Dizajnem” w 2022 r., Krakowskie Szkoły Artystyczne. Tytuł wykładu: „Urban Jewellery”.

8. Członek Komitetu Naukowego konferencji naukowej „Dzień Barwy 2023”, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie, 2023.

UDZIAŁ W JURY KONKURSÓW PLASTYCZNYCH:

1. Członek Sądu Konkursowego – Konkurs na System Informacji Miejskiej dla Krakowa – Kraków 2017 r., organizator: Stowarzyszenie Twórców Grafiki Użytkowej oraz Urząd Miasta Krakowa.
2. Członek Sądu Konkursowego – Konkurs na Pomnik Juliusza Leo – Kraków 2017 r., organizator: Stowarzyszenie Architektów Polskich Oddział w Krakowie oraz Urząd Miasta Krakowa.
3. Członek Sądu Konkursowego – Konkurs Najlepsza Grafika Miejsca – Kraków 2017, 2020, 2022 r.
organizator: Związek Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie.
4. Członek Sądu Konkursowego – V edycja Międzynarodowego Biennale Architektury Wnętrz inAW 2018 mosspace re/in/venting
organizator: Wydział Architektury Wnętrz, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

5. Członek Sądu Konkursowego – konkurs na tablicę upamiętniającą postać Tadeusza Peipera – Kraków 2019

organizator: Wydział Rzeźby, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

6. Członek Sądu Konkursowego – VI edycja Międzynarodowego Biennale Architektury Wnętrz in (the) FUTURE – Kraków 2020

organizator: Wydział Architektury Wnętrz, Akademia Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie.

7. Członek Sądu Konkursowego – Cracow Fashion Awards 2022

organizator: Krakowskie Szkoły Artystyczne w Krakowie.

8. Członek Sądu Konkursowego – Cracow Fashion Awards 2023

organizator: Krakowskie Szkoły Artystyczne w Krakowie.

9. Członek Sądu Konkursowego – Stypendia Twórcze Miasta

Krakowa 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022

Członek Jury w kategoriach – „Sztuki wizualne” i „Street art.”

organizator: Urząd Miasta Krakowa.

Animacja i edukacja w obszarze grafiki

Animacja i edukacja w obszarze grafiki

Z mojej długoletniej obserwacji wynikało, że wiedza na temat grafiki warsztatowej jest wyjątkowo hermetyczna i nie jest dostatecznie popularyzowana przez specjalistów w mediach branżowych. Postanowiłam propagować wiedzę na temat technik graficznych w bardzo szerokim zakresie, poprzez działania partycypacyjne i warsztatowe. Jeszcze w trakcie studiów na Wydziale Grafiki współpracowałam z instytucjami kultury m.in. Międzynarodowym Triennale Grafiki w Krakowie współtworząc stronę internetową

„JungleArt” oraz publikując teksty promujące wystawy i ważne zjawiska w grafice warsztatowej. Następnie podjęłam współpracę z instytucjami kultury w Krakowie i Katowicach: Muzeum Narodowym w Krakowie, Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie oraz Biurem Wystaw Artystycznych w Katowicach.

W 2008 roku prowadziłam autorskie warsztaty „Między pozytywnym a negatywnym. Przestrzenna wizja świata” towarzyszące wystawie „Wina i Kara. Sprawiedliwość w Grafice Europejskiej XVI-XIX wieku” ze zbiorów Polskiej Akademii Nauk w Krakowie, a w 2011 roku „Épreuve d'artiste” w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie. Byłam pomysłodawczynią warsztatów graficznych i wykładów pod hasłem „Pop Art Studio” towarzyszących wystawie „Pierwszy krok...w stronę kolekcji zachodniej sztuki współczesnej” w latach 2008-2010 i następnie „Print Studio” podczas trwania wystawy „W kręgu Pop-Artu. Lucjan Mianowski” w 2011 roku. Prowadziłam także warsztaty z techniki serigrafii podczas trwania wystawy „Andy Warhol. Konteksty” w 2012 roku w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie. Podczas spotkań z odbiorcami w galeriach sztuki zrozumiałam, że prezentacja dzieł sztuki graficznej wymaga szerszego kontekstu i konieczności doświadczania wieloetapowego procesu tworzenia także przez odbiorców. Kontynuowałam proces upowszechniania zagadnień związanych z grafiką warsztatową podczas indywidualnych wystaw graficznych takich jak: „Selfmade City” w Międzynarodowym Centrum Kultury w Krakowie oraz „Mind Mapping”

w Domu Norymberskim w Krakowie. Warsztaty graficzne nosiły tytuł: „Myślenie graficzne” prezentując wieloetapowy proces twórczy od matrycy do odbitki, unikalny warsztat pracy i tajniki warsztatowej alchemii, która umożliwia budowanie własnego języka artystycznego.

W 2021 roku w ramach projektu „Dotyk natury – laboratorium formy” zrealizowałam autorski cykl warsztatów dedykowanych osobom niedowidzącym we współpracy z Polskim Związkiem Niewidomych w Krakowie. Warsztaty odbywały się w pracowni graficznej działającej przy Związku Polskich Artystów Plastyków Oddział w Krakowie.

W ramach zajęć prowadzonych w Katedrze Edytorstwa i Nauk Pomocniczych na Wydziale Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego prowadziłam zajęcia upowszechniające historię grafiki warsztatowej i projektowej pn. „Historia i Teoria Dizajnu”.

Od 2022 roku prowadzę zajęcia dla studentów piątego roku Katedry Grafiki na Akademii Śląskiej w Katowicach pn. „Interdyscyplinarne projekty twórcze” łącząc szeroką wiedzę z zakresu grafiki warsztatowej i projektowej do tworzenia i kreowania indywidualnego języka graficznego oraz realizacji projektów multigraficznych w formie instalacji przestrzennych. Dodatkowo dla studentów I roku prowadzę cykl zajęć rysunkowych, warsztatowych i wykładów pn. „Perspektywa odręczna, kompozycja i geometria”.

**Doświadczanie grafiki z cyklu „Via Lucis”
podczas warsztatów graficznych
w pracowni ZPAP OK (zwiedzanie pra-
cowni graficznej i poznawanie technik
druku wklęsłego oraz wypukłego)**

**Doświadczanie grafiki z cyklu
„Via Lucis” podczas warsztatów
graficznych w pracowni ZPAP OK**

**Drukowanie grafiki z gotowych matryc
w pracowni graficznej ZPAP OK**

**Drukowanie grafiki
w pracowni graficznej ZPAP OK**

Agnieszka

ŁAKOMA

Autoreferat cz.3

**Via Lucis - Dotyk Natury
Laboratorium Formy**

Projekt Via Lucis – Dotyk Natury Laboratorium Formy

Projekt artystyczny „VIA LUCIS – DOTYK NATURY – laboratorium formy” został skierowany do szerokiego grona odbiorców, w tym osób niewidomych i niedowidzących. Działania zrealizowane w ramach projektu w technice druku wypukłego (grafice warsztatowej) stanowią istotny wkład w udostępnianie tej dziedziny sztuki osobom niewidomym, stanowiąc swoistego rodzaju artystyczny „alfabet Braille’a”. Poprzez zastosowanie autorskich technik druku wypukłego (trójwymiarowego), odbiór dzieł graficznych jest możliwy poprzez dotyk. Projekt został zaprezentowany w formie wystawy towarzyszącej Międzynarodowemu Triennale Grafiki Kraków 2021 oraz działań partycypacyjnych, warsztatów i spotkań skierowanych

do osób z dysfunkcją wzroku. Zrealizowana w ramach projektu seria grafik, wraz z towarzyszącym materiałem kontekstowym, rozwija zagadnienia przestrzeni, ekologii i natury.

Cykl graficzny „Via Lucis” znacząco odbiega od moich wcześniejszych działań artystycznych. Odeszłam od efektów optycznych, techniki serigrafii i silnych kontrastów formalnych. Zrezygnowałam także ze stosowanych z rozmachem formatów. W projekcie czerpie inspiracje z wielu źródeł. Jednym z nich jest kultura japońska. W niej właśnie mieści się to, co praktykuję podczas pracy nad „Via Lucis”: współczująca obserwacja natury. Z estetyki Dalekiego Wschodu czerpię takie wartości, jak: bliskie związki z naturą, prostota, harmonia kompozycji, oszczędne zastosowanie środków wyrazu. W efekcie powstają prace pełne pozytywnie rozumianej pustki, przestrzeni i ciszy. Estetyka japońska czyni wyrafinowanymi rzeczy zaczerpnięte z życia, przeniknięta jest duchem zen. Stąd bierze się poczucie uważności, wszystko przenikającej życiowej energii i braku podmiotu, zjednoczenia się z dziełem. Podobnie tytuł uruchamia bogactwo odniesień. W kulturze Zachodu światło ma głębokie i bogate znaczenie symboliczne, kształtujące się co najmniej od pierwszych kultur rolniczych, świata starożytnego, po chrześcijaństwo. „Via Lucis” to w końcu także nazwa specjalnego obrządku religijnego, Drogi Światła, odprawianej po Wielkanocy w miejsce Drogi Krzyżowej. Ważną inspiracją do powstania tego cyklu prac graficznych była choroba kolegi historyka sztuki, który w wyniku cukrzycy zaczął stopniowo tracić wzrok. Stworzenie grafik przestrzennych,

które będą mogły być oglądane także poprzez dotyk, w świetle i ciemności, przez osoby z dysfunkcją wzroku bądź niewidome, było dla mnie wyzwaniem artystycznym.

Światło i ślady

W cyklu „Via Lucis” kluczową rolę odgrywa światło. Stanowi ono niezbywalny warunek widzenia w ogóle, bez niego nie istniałaby sztuka w formie, jaką znamy. Światło w grafikach zostało użyte specjalnie i świadomie. Światło symbolizować może rzeczy święte, transcendentne, inną ponadziemską rzeczywistość. Kolejne prace z cyklu, są jakby śladami i niosą opowieść o świetle, które powołało nas do życia i które będzie znaczyło nasz koniec. Dzięki naturalnym warunkom oświetleniowym i sztucznym tworzę w swoich pracach rysunki potencjalne; kompozycje, które zmieniają się w zależności od rodzaju oświetlenia i innych jego parametrów: rodzaju barwy, natężenia, kąta padania. Światło i cień tworzą więc rysunki z pomocą wklęsło-wypukłych form. Rysunki, które w pew-

nych warunkach tracą ostrość aż do ich całkowitego zaniknięcia. Ta gotowość do ujawnienia się kompozycji, ta gra optyczna z pojawianiem się i znikaniem rysunku istnieje więc dzięki oświetleniu. Natura jest niewyczerpalnym źródłem inspiracji, dlatego też w pracach z cyklu „Via Lucis” trwają wspomnienia plaż zalanych słońcem, piasku oblewanego falami, muszli spoczywających na sfalowanym dnie, morskich roślin porastających wydmy, obłych kamieni, których kontury wygładziła woda. Te wspomnienia są bardzo plastyczne i bardzo sugestywne, powiedzieć można, że wręcz dotykalne. Głęboki cień i ciemność są nam niezbędne, ponieważ rozmywiają ostrość wzroku, czynią głębię i odległości niejednoznaczными i uruchamiają taktylną fantazję. Wyobraźnia widza jest stymulowana przez rozproszone światło i cień, jego myśli poruszają się swobodnie dzięki nieobecnemu i nieskuponemu na niczym spojrzeniu.

W grafikach dominują odniesienia zwierzęce, roślinne i pejzażowe. Kompozycje „Via Lucis” związane są z pierwotnością materii, gleby, ze śladami w niej odcisniętymi. Takie ślady są przecież pierwszymi odbitkami graficznymi. Inspiruję się takimi prymarnymi, naturalnymi printami. Pierwszymi odbitkami, śladami na piasku stóp lub dłoni. Żyjąc, chcąc nie chcąc, zostawiamy po sobie ślady. Wyciskamy je w nietrwalej materii życia, a utrwalony ślad może dać nam błyskawiczny wgląd w głębiny czasu. Odbitki w moich grafikach wydają się być skamielinami, sprasowanym czasem. W pracach z „Via Lucis” trwają wspomnienia plaż zalanych słońcem, piasku oblewanego falami, muszli spoczywających na sfalowanym dnie, morskich roślin porastających wydmy, obłych kamieni, których kontury wygładziła woda. Te wspomnienia są bardzo plastyczne i bardzo sugestywne, powiedzieć można, że wręcz dotykalne.

Dotykowe efekty graficzne

Grafiki z cyklu „Via Lucis” nie znikają gdy gaśnie światło, po prostu istnieją w inny sposób. Prace te bowiem są o tyle wyjątkowe, że można przesuwając po nich dłonią, opuszkami palców można dotykać krawędzi, można wodzić po wklęsłościach i wypukłościach form, po chropowatym papierze, ostrych krawędziach i krawędziach łukowatych lub wijących się. Są swoistego rodzaju „alfabetem Braille’a”. W ten sposób można wyczuwać też nadrukowane pola o powierzchni bardziej śliskiej niż pozostałe płaszczyzny pracy graficznej. Tym samym przypominam o ważnym aspekcie dotykowym sztuki, który w kontekście grafiki warsztatowej, najczęściej płaskiej i szczelnie oprawionej w ramach, nie występował, ograniczając oglądanie grafiki wyłącznie zmysłem wzroku. W cy-

klu „Via Lucis” haptyczność odzyskuje swoje znaczenie. Dotyk jest niezwykle istotnym zmysłem, który integruje nasze doświadczenia świata i nas samych. Wszystkie zmysły są przedłużeniem zmysłu dotyku, a doświadczenia sensoryczne sposobami dotykania. Znaczenie wymiaru taktylnego zostało szeroko opisane w pracy antropologa Ashleya Montagua, który podkreślał: „(...) Dotyk jest rodzicem naszych oczu, uszu, nosa i ust. To właśnie ten zmysł przekształcił się w pozostałe, co zostało rozpoznane w wiekowej tradycji uznającej dotyk za „matkę wszystkich zmysłów”¹. Podczas pandemii Covid – 19 w 2020 roku wszyscy doświadczyliśmy uczucia braku możliwości dotykania i wynikającego z tego faktu: niepokoju, niepewności, rozdrażnienia, izolacji oraz osamotnienia. Zaczęliśmy doceniać znaczenie zmysłu dotyku w naszym codziennym życiu i zrozumieliśmy, że dominacja bodźców zmysłu wzroku pogłębia tylko poczucie sensorycznego i mentalnego wyobcowania. Podobnie grafiki artystyczne, które przeznaczone są wyłącznie do oglądania sprawiają, że widz/odbiorca zostaje wyalienowany z emocjonalnego zaangażowania i identyfikacji, a oglądane obrazy zamieniają się w formy/ kształty, które odbieramy bez uwagi i uczestnictwa. W cyklu „Via Lucis” zmysł dotyku ponownie odzyskuje swoje znaczenie, a oglądane przez dotyk grafiki zachęcają także do współtworzenia w wyobraźni obrazów. Praca twórcza wymaga przecież cielesnej i mentalnej identyfikacji i współuczestnictwa. Szczególnie te kwestie są istotne w kontekście obecnie dominującej roli komputera w procesie powstawania obrazów, który jak wynika z moich obserwacji spłaszcza multisensoryczne, symultaniczne, synchroniczne

1 A. Montagu, *Touching: The Human Significance of the Skin*, New York: Harper & Row, 1986, s. 3

doświadczenia i wytwarza dystans pomiędzy twórcą a przedmiotem, ograniczając haptyczny kontakt. Podczas pandemii Covid-19 po wielu miesiącach braku dostępu do pracy w warsztatowej pracowni graficznej na rzecz zintensyfikowanej, męczącej bo jednostronnej i ograniczającej, pracy na komputerze, zrozumiałam, że praca twórcza wymaga multisensorycznego zaangażowania i doświadczania.

Barwa Żłota

Geometryczne kształty okręgów i formy organiczne w grafikach z cyklu „Via Lucis” są podkreślone poprzez akcenty kolorystyczne. Nieprzypadkowo używam barwy złota, która symbolizuje potęgę światła. Tym samym powracam do tradycji obrazowania świetlistej emanacji światła. Świadomie przywołuję ugruntowaną formę obrazowania i podobnie jak w sztuce średniowiecza, bizantyńskiej i secesji złote akcenty w grafikach symbolizują królestwo światła i słońca. Używam barwy umownie, nadając jej funkcję znaczeniową i estetyczną, uwalniając od funkcji stwarzania iluzji przestrzeni, od charakteryzowania konsystencji i materii form. Barwa złota identyfikuje się ze swoją własną materią i nie naśladuje innej.

Proces

Na potrzeby „Via Lucis” wypracowałam własną technikę druku. Prace z tej serii wykonane są w sposób nowatorski: są to wklęsłodruki uzupełnione naniesionymi na powierzchnię dodatkowymi motywami. Co charakterystyczne, elementy nadrukowane nie zawsze pokrywają się z formami wklęsłymi i wypukłymi. Przesunięte w stosunku do nich, tworzą rodzaj wizualnego pogłosu. Są powidokami tego, co zostało najpierw ujęte jako kompozycja ze światel i cieni rysowanych na krawędziach i płaszczyznach wytłoczonych form. Zastosowałam także specjalnie wybrany papier graficzny, mięsisty, z włókien bawełnianych i celulozowych - Hahnemühle Albrecht Dürer o gramaturze 300g, żółtawych odcieniach bądź czarny, o delikatnej fakturze. Oszczędnie dawkowałam złoty pigment. Kompozycje mają zazwyczaj średnie formaty (53 x 79 cm), niektóre złożone są z części. Rozwijają pewną nienarracyjną „opowieść”, któ-

rażą można odczuwać bardziej niż wymyślać, niż rekonstruować układając ją w słowa. I znowu trzeba powtórzyć: motywy i sposoby ujęcia kompozycji powtarzają się na sposób refleksów na powierzchni wody czy echa wśród skał, jednak odbijając się nawzajem w sobie, podążają dalej, pragnąc sprawdzić wszelkie potencjalne układy form i linii, form i tła, gdzie konfiguracje tego, co na wierzchu i tego, co pod spodem, szybko się zmieniają, gdy zmienia się punkt widzenia. I tak, najstarsze prace z serii zawierają w sobie jeszcze echa działalności wcześniejszej, inspirowanej z jednej strony sztuką abstrakcyjną, z drugiej botaniką. Ich kompozycja została ułożona według wzoru łagodnie wijących się linii i pasów, budzących skojarzenia z poziomiami map terytoriów, z przekrojami warstw gleby albo ze śladami fal na piasku. Następne prace są już tworzone w autorskiej, wspomnianej wcześniej technice wyciskania w mięsistym papierze wypukłych i wklęsłych figur. Tutaj znajdziemy więc kompozycje wypełnione prostymi podziałami, wykreślonymi przez poziome pasy. Wyciskane w czarnym papierze, uzupełnione nienasyconymi w tle, nieco rozmazanymi pasami złota, niosą ze sobą oczywiste reminiscencje pejzażowe. Następnie pojawiają się prace wypełnione formami okrągłymi i łukowatymi, na kremowym papierze, niosącymi skojarzenia z muszlami żyjących dzisiaj przedstawicieli morskiej fauny albo ze skamieniałymi przykładami wymarłych podwodnych stworzeń. Dalej pojawiają się kompozycje wypełnione opływowymi formami przypominającymi łzy, a także najbogatsze, jeśli to słowo jest adekwatne wobec zamierzonej prostoty „Via Lucis”, przypominające rozłożone motyle skrzydła, lub może odciski szkieletów pradawnych stworzeń.

Grafiki z cyklu „Via Lucis” nie tylko w warstwie wizualnej i znaczeniowej odnoszą się do zagadnień związanych z obserwacją zjawisk naturalnych oraz form organicznych. Nowatorskie ujęcie zastosowania techniki reliefu pozwala tworzyć grafiki bez użycia odczynników chemicznych, farb, rozpuszczalników i innych szkodliwych substancji, które stosuje się do czyszczenia przed i podczas druku w technikach grafiki warsztatowej. Stwarza możliwość na wykorzystanie materiału z recyklingu do tworzenia matryc (odpadów przemysłowych, skór z garbarni itp.) i zastosowania wyłącznie wysokiej jakości papieru z włókien bawełnianych i celulozowych. Ten sposób powstania grafiki jest odmienny o tradycyjnie stosowanych technik graficznych, ale pozwala na tworzenie grafiki warsztatowej, która jest przyjazna naturze.

Teatr form haptyczny odbiór grafiki

Grafiki artystyczne z cyklu „Via Lucis” są dla mnie innowacyjną formą przekazu obrazu, treści i emocji, wpisując się w szeroki nurt sztuki efemerycznej i minimal artu. Stanowią wyjątkową, bardzo otwartą, demokratyczną formę artystycznego komunikatu. Grafiki z cyklu „Via Lucis” tworzę dla wszystkich odbiorców, także tych wykluczonych z dysfunkcją wzroku, aby zaprosić ich do komunikowania się z przestrzenią, formą, pamięcią i samym sobą. Poprzez dotykowe wrażenia moich reliefowych grafik zachęcam widza do cielesnej i mentalnej identyfikacji oraz współuczestnictwa w procesie tworzenia. Kreuję czasoprzestrzenną formułę grafik reliefowych, różne poziomy percepcji, stymuluję widza do aktywności przede

wszystkim zmysłu dotyku, powodując niezwykle amalgamat emocji – fizycznego doświadczenia, artystycznych wrażeń i projekcji indywidualnej. Moim niewyczerpanym źródłem inspiracji są rytmiczne formy otwarte lub zamknięte, które wywodzą się z naturalnych form organicznych. Nierzadko odwołuję się do prymarnych printów, śladów na piasku stóp lub dłoni, które świadomie lub nieświadomie stawały się pierwszymi odbitkami graficznymi z naturalnych matryc. Moje grafiki to artystyczne kreacje, w których łączę organiczne formy w integralną całość, osiągając kojącą harmonię, którą odnajdziemy zarówno w przejawach przywiązania do europejskiego rozumienia kształtu i przestrzeni, jak i elementy właściwe estetyce japońskiej – wrażliwość na detal, ulotność, przemijalność, nieokreśloność.

Odbiorca moich grafik, niezależnie od nabytej wiedzy, doświadczeń, wieku lub dysfunkcji wzroku, przemierza meandry form i przestrzeni, które zdają się płynąć w nieskończoność. Tego typu forma odczuwania jest charakterystyczna dla wywodzącego się z kultury japońskiej rozumienia przestrzeni w ścisłej i harmonijnej relacji z natury. Naturą, której właściwe są transformacje i ulotne zmiany w świetle i ciemności.

Prace z projektu

VIA LUCIS – DOTYK NATURY

– LABORATORIUM FORMY

zostały zaprezentowane na wystawach:

WYSTAWY INDYWIDUALNE:

2021 Agnieszka Łakoma. Via Lucis — wystawa grafiki w ramach programu Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie — Galeria Artemis, Kraków

2022 Agnieszka Łakoma. Soleil — Galeria BB, Kraków

WYSTAWY ZBIOROWE:

2021 Hanseatic New Gold — wystawa pokonkursowa w galerii miejskiej — Riga ART Space, Ryga, Łotwa

2021 ENTER/EXIT 4, wystawa grafiki w ramach programu Międzynarodowego Triennale Grafiki w Krakowie, Galeria Pryzmat, ZPAP Kraków

2022 Nie oglądaj się za siebie. Triennale Rysunku we Wrocławiu, MWW Muzeum Sztuki Współczesnej, Wrocław

2023 Dotyk Sztuki / Touch of Art, Centrum Spotkania Kultur w Lublinie